

PERŽVALGA.

— Vilniuje, liepos 9, prie Radnickos gatvės policija ir pusė rotos kareivių šturmu pajėmė vienus namus. Užpuolus, iš vidaus narsiai apgultieji šaudė: tačiau netekus šuvių, pasidavė. Rado ir suėmė du vyrų, — Tesesą ir Molovą, 6 „brauningus“, vieną sulietą bombą ir anarkistiškų raštų.

— „Svieša“ (N12) praneša, kad Vilniaus vyskupas Roppas, garsumo caro valdžiai pataikunas, tampa nuo savo vietos paliausotae.

— „Liet. Kurjeras“ perspaudina iš „Vilensko Viestninko“ Vilniaus gubernijos liaudies statistiką, kuri persistato sekanciose tautiškose grupose: lenkų — 61.576 vyrai ir 68.478 moteris; lietuvių — 137.274 v. ir 141.858 m.; žydų — 97.034 v. ir 105.340 m.; vokiečių — 1.808 v. ir 2.101 m.; rusų — 46.286 v. ir 32.337 m.; bielorusų — 443.028 v. ir 448.875 m.

— Neseniai pradėjęs eiti Vilniuje laikraštis, redomas C. Jankovskio — „Głos Polski“ užbaigė dienas dėl skaitytojų stokos.

— Kur trumpa, ten truksta. Kupiškųj (Vilkmergės pav.) prigerė besimaudydamas lietuvis mokytas — J. Tvardaukas. Ir be to Lietuvoje mokytųjų stoka.

— „Šaltinio“ 29-ame N randame kokio akilo skaitytojaus (Jono Sunaus) uzduotą šoki trilyį klausimą: „1) Teko man girdėti nuo mokyto žmogaus (daktaro), kad jokių apsedimų velniais nėra; 2) o šven-toje Evangelijoje tankiai randame, kad Viešpats Jezus išvarinėdavo iš žmonių velnius, ir 3) Mūsų kunigai skaito „Egzorcizmus“ nuo piktos dvasios apsedimo. Kur čia tiesa?“ — Tą klausimą riša garsum ir mokytas kun. Pr. Bučys. Dirba net sušilęs: tai siunčia užklauseją tikėjimo reikaluose

pas kunigą, o ligos reikaluose — pas daktarą. Tai vėl nurodo, kad „velnio apsedimas“ nėra tai liga, bet taip sau paprastu velnio apsedimu; tai privadzioja paveikslus ligonių riečiamų prie kulnų ir su kilančiu pilvu; nė šiam nė tam dar pripina senovės medicinos klaidą apie isteriją. Ir ant galo nieko išmintingo neišsina, — nei Jezaus, nei „egzortų“ neišsina. Teip ir pasilieka, kad „velnio apsedimas“ j mok-slo ribas neįeina, — jis palieka kunigėlių monopolijuje.

— „Kovos“ 29-ame N. pa-duota L. S. S. generališko referendumo pasekmės. Leista buvo perbalsavimui 3-čiojo tos sąjungos susivaziavimo nutarimai. Balsavimuose dalyvavo tik 23 kuopos (viso L. S. S. turi kuopų 60 su viršum). Rezultatai to referendumo neaiškiai susitaisę, bet ant tiek galima numanyti, kad nubalsuota: 1) su „Socialist Party“ nesuvienyt; 2) organizacijos vardas „Lietuvių Socialistų Sąjunga“; 3) mėnesinė mokestis — 15c.; 4) nariams mokėti už „Kovą“ po 50c. mėtinės prenumeratos; 5) alga administratoriui, didžiama balsų, po 10 dol. savaitėje; 6) ženklelių kvitavonės — 12 balsų ir 1 nuo susivaziavimo — visai nereikia. Daugėsio nevisai galima suprasti; tačiau, dauguma klausimų pasilieka priimti teip, kaip susivaziavimas nutarė.

— „Lietuvos“ 24 ir 30 NN. tilpo straipsneliai pseudonimo Sagas, p. a. „Prusai ir Lietuva“. Skambus tas užvardis vienok nieko bendro neturi nė su Prusais nė su Lietuva, — einasi vien rašėjui apie Prusijos lietuvių tautišką atgailinimą. Jis nurodinėja, kad lietuviai Prusijoje nesulaikomai ištautėja, taigi persijema vokiečių kultūrą, todėl nusimines šaukia į lietuvius, kad eitų Prusų lietuviams į pagelbą, vad. sulaikytų juos nuo vokie-

čių kultūros. — Nežiurint į p. Sagos gerą širdį, mums visgi išrodo jo nusiminimas nė proto, nė istorijos neišteisinamas. Reikėtų pirmiaus išgelbėti visą Lietuvą, kuri iš tikro stena po svetimu ir sunkum carizmo jungu, tai tada bėgti į pagelbą Prusijos lietuviams. Bet, ar Prusijos lietuviai dar reikalauja keno pagelbos, reikėtų pirma jų pasiklausti. Kalba turi menkesnę svarbą žmonių gyvenime už ekonomišką gerbuvį. O tasis pas Vokietijos lietuvius daug augštesnis, negu pas p. Sagą namie. Stengimaisi išnaikinti pas Prusijos lietuvius vokiškąją kultūrą lyginasi gaudymui vėjinio maluno sparnų. Kokią tat mes jiems suteiktume? Ar mes turime savą? Mes irgi turime svetimą — rusų ir lenkų. Kokia tai bus Prusų lietuviams geradėjistė, jeigu jie daug augštesnę vokiečių kultūrą išmainytų ant rusiškosios — žemesnės?

Iš Lietuvos.

Vilnius. Birželio 24 dieną išėjo pirmas „Vilniaus Žinių“ numeris po dviejų su viršum mėnesių pertraukos. Laikraštis kiek mažesnis, negu pirmiau buvo. Nuo liepos 1 d. žada eiti kasdien.

— Viršiausias karės teismas 7 kareiviams, pasmerktiems myriop už pasipriešinimą savo vyriausybei, mirties bausmę pakeitė amžinąją katorgą.

Traškunai (Ukmergės p.). *Policijos darbai.* Gegužės 13 d. Ukmergės isprauninkas su strazninkais darė Gudelių sodžiuje pas Janulį kratą. Laike kratos namai iš visų pusių buvo strazninkais apstatyti ir nieko iš namų neišleido. Iškrėtę kelis kartus visas triobas, bet nieko nerado. Tik ketvirtą kartą krečiant rado seklyčioje išbarstytus atsišau-

kimus, kuriuos, kaip iš visko matyti, pabarstė pati policija. Tą pačią naktį Kotrina Janulytė buvo paleista iš Ukmergės kalėjimo. Nieko nesuėmė. Po protokolu pasirašė vienas 15 metų vaikinys, nes kiti nesirašė.

Tą pačią naktį Kupiškio antstolis su strazninkais ir šnipais darė kratą Latuvėnų dvare pas Okuličius. Kratė tokiu pat budu, dagi net stogus su kardais subadė ir dilgines iškirto. Kratą darė dėlto, kad buvo pranešta, buk ten esąs rusys su literatūra. Paėmė nekaltą turinio knygeles. Iš žmonių nieko nesuėmė.

Krokelauskis (Kalv. pav.). Gegužės 20 d. buvo valščiaus sueiga dėl rinkimo įgaliotinių į taupomąją valščiaus kasą. Sueigai pasibaigus viršaitis prašė, kad nuošimčiai priaugusieji už paskutinius metus apie 150 r. būtų padovanoti jam, viršaičiui. Kitais metais, tai viršaitis tų pinigų neprašydavo, bet tiesiog reikalavdavo, sakydamas, kad tie nuošimčiai tik viršaičiui ir kitiems kasos prižiūrėtojams tegali priguleti. Bet per šią sueigą viršaičiui nepasisekė. Valstiečiai išgirdę, kad viršaitis nori tuos pinigus sau išviloti, pradėjo jį gėdinti už jo godumą ir rodė, kur tie pinigai gali but apversti. Na, ir butų viskas gerai išėję, kad ne viršaičio pataikunai, kurių tarpe ypač atsižymi Z. Šikevičius. Jie tai trukdė valščiaus nutarimą nenorėdami, kad ant ko nors gero butų apversti tie pinigai, bet ir viršaičiui matomai neteks, nors ir buvo fundos.

Garliava. (Senapietės pav.). *Dvarininkai ir žmonės.* Dvarininkas Gavronskis su žydu Abėiku susibičiuliavęs kelis metus kirto miškus ir gabeno užsienin: ne vienas servitut-ninkas dažnai už ganyklas arba kurą buvo smarkiai, be teisiai nubaustas, kad mat daugelis ilgiau nebeišverdami pri-

versti buvo atsidalyt savo servitutus. Labiau susipratusie jie servitutu vinkai nenorėjo atsidalyt, nes suprato, kad miškai kada tai bus bendri ir daug didesnė tuomet iš jų bus nauda visiems valstiečiams.

Rugpiučio mėnesį 1906 m. Garliavos valstiečių kuopa išleido tam tikrą atsisaukimą į kitus Garliavos apylinkės valstiečius — kviesdama juos ne leisti miškus naikyt.

Bet veltui nuėjo jų tas darbas: daugelis ukininkų bijojo „ponams“ įsipykti, kad kartais supykę, visai neduotų miško, kuris servitutams prieguli. Plenipotentas M. J. — nis už atidalinimą kiekvieno servitutninko nuo Govronskio gaudavo po 25 rb. Tad ir stengėsi p. M. J. — nis servitutninkus atidalyt vieniems bausmes dovanodavo, kitiems duodavo geresnį mišką pasirinkti ir tt. pakol didžiūmos nesuardė. Taip tat ir žuvo mūsų miškas. Pagalios ta saujalė servitutninkų, kurie neatsidalino netekę kantrybės, pradėjo viską savaip veikti.

Dar 1906 m. rugšėjo mėn. pasamdė valstiečiai vyrus iš Kauno, kurie atėję naktį pas Abčiką ir kitus žydus pranešė, kad daugiau nekirstų miškų ir negabentų užsienin, iškirstiems medžiams išsivežti paskyrė laiką iki naujų metų; už tą viską Abčikas, žinoma, pradėjo persekioti visai nekaltus žmones.

Žmones įerzinti tokiu Abčiko pasielgimu, susirinko žiemą miškan ir numetė nuo rogių naujai iškirstus medžius, atėmė nuo darbininkų kirvius ir „kleimą“ nuo Abčiko sunaus.

Abčikas atkeršydamas servitutainkams, surinko iš apylinkinių dvarų daugiau 80 padvų, davė darbininkams degtinės ir liepė mušt servitutninkus. Darbininkai gerai įkausę degtinės, apsiginklavę rungais ir šerdešninkais, išvaikė servitutninkus ir išvežė

azuolus į Mauručius, kitus medžius į Aleksotą Nemunan.

Įsidrasinęs Abčikas, ir visą mišką palei Garliavą nupirko ir jau buvo pradėdas kirsti, bet staiga atsitiko nelaimė. Geguž. 25 d. (n. s.) vakare atėjo pas Abčiką 3 nepažįstami vyrai ir atkišę brauningus liepė visiems pakelt rankas augštin. Nuo paties Abčiko atėmė revolverį ir liepė už dviejų savaičių pristatyti du tukstančiu rublių bausmės už miško naikinimą.

Kadangi buvo atėję tik 3 vyrai, tai nebuvo kam duris užstoti, taigi tarnaitė išbėgus sušaukė bernus, kurie kaip paprastai, buvo atėję su šerdešninkais ir šakėmis piktadarius mušti.

Tie trys vyrai netik ką nenusigando atėjusių aštuonių bernų, bet dar kai kuriems davė kailin.

Na ką, darbas nepergrazus, bet kokią sėklą sėja, tokią ir piauna...

Mikalinės (Mar. pavieto) majorato samdytojas Antanas Fijalkauskas pavasarį 1907 m. apturėjo nuo L. S. D. partijos Suvalkų Rajono organizacijos nusprendimą — idant kas mėnuo siųstų į Kalvarijos kalėjimą Plečkaičiui po 15 rublių. Mat, kaip tame nusprendime pranešta, per Fijalkausko priėmimą Plečkaitis pakliuvo į policijos rankas 1906 m. per rugpiūtės streikus. Dar tame nusprendime pasakyta, kad nepaklausius jo t. y. nedavus kas mėnuo po 15 rub. į Kalvariją, gali but didesnės bausmės dvarponiui — ištrėmimas ir mirties bausmė. Nusprendimas rusiškai rašytas.

Garliava (Senapilės pav.). Gegužės 24 d. (n. s.) apie pietus, atėję į Vaitopolio dvarą pas kun. Ramanaucką keli nepažįstami plėšikai ir pareikalavo nuo jo pinigų: išsyk kunigas nenorėjęs duoti pinigų, bet pamatęs atkištus braunin-

gų vamzdžius atidavė visus pinigus. Kiek pinigų plėšikai atėmė nesužinojau: vieni kalba, buk plėšikai paėmė 500 rb., kiti gi sako, kad tik 27 rub. Plėšikai šovę kartą kambaryje pasislėpė.

Tos dienos naktį, t. y. iš 24 į 25 norėjo padaryti, ar gal ir padarė Panemunėje pas kunigus eksproprijaciją (plėšimą), bet tenai teip karštai juos priėmė, kad vos spėjo per Nemuną persikelti, tenai gi pakliuvo policijos rankosna.

Pustapėdžiai (Vilkaviškio pav.). Naktį Gegužės 12 d. pas uk. Juozą Bagurską atėjo du apsiginklavusiu lazdomis ir apsisuodinusiu vyru. Kadangi įėję į stubą nerado šeimyninko, tai užbauginę šeimyninkę liepė jai nuvest juosius į seklyčią. Bet jinai nesutiko. Tada jie pareikalavo sau trijų šimtų rublių, nes, girdi, jeigu neduosi, tai kaip matai tave užmušam ar peršaujam. Savo laimei šeimyninkė vieną plėšiką pažinusi pratarė: „Juozai, kas tau pasidarė, ko tu nori?“ Tuo tarpu atėjo ir šeimyninkas su bernuku, taigi šiedu plėšikai keikdami ir grasdami užmušią, išbėgo.

Neuzilgio sužinojo policija, ir dabar, sako vieną jų A. iš Lankeliškių suėmė, kitą gi — Juozą iš Pustapėdžių k. dar gauda.

Vilkaviškis (Suvalkų g.). Šie metai jau savo pradžioje padarė didelius, nelengvai perkenciamus, nuostolius; visoj Vilkaviškio apylinkėj (siekia ir toliau) iššalo žieminiai kviečiai ir dobilai; nepergraziai išrodo ir rugiai, kad net dar šiandien (pradžia Birželio) neapdengia žemės — žmonelės džiaugiasi, vos tiktai turėsią duonos. Apie vasarą dar sunku dabar ką pasakyti, bet jeigu ir tas nenusisektų, tai beveik reikės Gurko-Lidvalio „pagelbos“.

Negana to; mes skaudžiamis visokiais (apart paprastųjų) naujais mokesčiais; teip įtaisymas mūsų valsčiaus žmonių sąrašo knygų atsieis į 1000 rb. Margų mūsų valsčiuje 14,667, tai vis gi pareis po 6½ kap. nuo margo.

Seirijai (Seinų pav., Suvalkų gub.). Mūsų miestelis nedidelis. Žmonelės dar vis tebemiega. Susipratusių mažai. Apsišvietimu niekas nesirupina. Lietuviškų laikraščių, nė jokių knygų neperka, nes ir skaitymas stovi blogame padėjime — moka bent šiaip teip „perslebizavoti“ iš maldaknygių. Užtat gi į degtinę ir alų, tai kaip musės į pieną. Aludžių yra aštuonios. Visos puikiai užsilaiko, nes žmonių jose gruste prisigrūda. Kuomet tai pabus ir mūsų kampeilis.

Liudvinavas (Kalvarijos pav.). Gegužės 20 d. (n. s.). Liudvinave buvo Lietuvių vakaras, įtaisytas „Šviesas“ draugijos; buvo lošta drama „Dumblynė“; žmonės vakaru buvo labai užganėdyti. Nemažą įspudį padarė ant mūsų kaimiečių tautiškos dainos ir muzika. „Liet. Ukininkas“.

Vilnius. (Loena kores.). Nuo liepos 1-mos dienos vėl „Vilniaus Žinios“ pradėjo eiti kasdieną, bet jau daug mažesniame formote. Kaip ilgai eis, nežinia. Naujo dienraščio sumanytojai truputį išsigando pamatę iš numirusių prisikėlusį savo „konkurentą“.

Orai gražūs. Lietaus apščiai, jau kuone perdaug. Viskas brangu, kad pavargėliams tie siog prisieina paboduoti.

Lenkai ir juodašimčiai smarkiai agituoja, kad iš vieny ir iš kitų taptų išrinkti į dumą atstovai. Nors visi tikisi, iš tos Dumos teip gi nieko gero nebus, bet tais rinkimais kiekvienas interesuojasi.

Antakalnis.

Senapilė, Suvalkų gub. (Locna kor.). Senapilė (Marjampol) šiandien yra viena iš svarbiausių vietų Lietuvoje, tariant iš kultūriškojo atžvilgio. Čionai, neminant valdiškosios vyrų gimnazijos, yra dvi privatiškos, — tai moterių. Dar atsidaro čia lietuviška moterių progimnazija su išguldomąja lietuviška kalba.

Vyriškoje gimnazijoje susi pratimas tarpe mokinių stovi gana augštai. Į kunigus jau kelinti metai kaip visai neina. 1905 m. iš mūsų gimnazijos buvo vienas, tėvų verčiamas, nuėjęs į Seinų seminariją, bet ačiu jo draugų pasidarbavimui, jisai seminariją pametė ir vėl sugrįžo į gimnaziją. 1906 m. nuėjo apie tris, bet — tai buvo visi nesveiki ir fiziškai ir protiškai. Bet tą skaičių sulyginant su pirmesniais metais, kada budavo suvažiuoja į seminariją koks 20 ar 38 kandidatų, — tai visai menkniekis! Šįmet pasirodė, kad tik tai vienas vaikutis, iš IV skyriaus, iš savo noro užsimanė eiti į seminariją; bet kandinatų yra daugiau apie 10, — vis tai priverstinai genami į kunigus; bet tie, kaip mes parengę zinome, kad nebus seminarijoje, — visi iš ten iškriks, vieni gimnazijon, kiti kur kitur. Gimnazijoje kunigas neturi jokios įtekmes ant mokinių pradendant beveik nuo antro skyriaus. Teip, paveizdan: trečiojo skyriaus mokiniai per tikybos lekcijas balsiai prašo vienas pas kitą „Naujosios Gdynės“, pažiūrėt „ką kunigai veikia“. Kunigas, užkaitęs, tyli, — nes bausti bijosi, tuo jį imtų boikotuoti. Tikybos niekad nesimokina, ir tankiai už tikybos lekcijas gauna 0 (bolę), 2 arba 1 ant bertainio; o pirmiaus kelis metus atgal buvo gėda patiems mokiniams turėti ženklą 3. Dabar dar giriasi, kad jam „bestija kunigas 2 pastatė“... Į bažnyčią eina vien tik iš prievartos dėl akių nu-

bovijimo; ir toks atšalimas tikybinių jausmų yra perdėm pas įvairių tikybų mokinius.

Bet tuomi mes turime džiaugtis, nes šiame matome išteklių svietiškosios inteligencijos, kuri ilgainiui padės pakylėti Lietuvą ant laisvesnio ir augštesnio kultūriško laipsnio.

Šįmet baigė gimnaziją 8 lietuviai, bet toliaus baigs vis daugiau, nes mažiaus pameta gimnaziją žemesniuose skyriuose. Didžiausią įtekmę ant lietuvių mokinių turi socialdemokratų grupa, kuri stengiasi pakelt tarpe mokinių apie visuomenės redą supratimą ir apie ekonomiškąjį išsiplėtoją; varo teipgi ir antikunigišką agitaciją, bet tame anaipol nekludo bedievybės, tai ne jos uždavinuose.

Atšalimą nuo fanatizmo pagimdo prasilavinimas, kaip tą ir gyvenimas parodo.

Kaslink moterių gimnazijų, tai jas lanko daugiausia žydaitės; yra rods apie 50 ir lietuvačių, daugiausia kaimiečių. Nuo šių Lietuvos labai nedaug ką galima tikėtis pribusiant, nes jų protiškasis išsiplėtojimas silpnai stovi, — iš jų gali but tik šiek-tiek pratrųnę akis inteligentams pačios. Tiesa, reikia pripazinti, kad yra kaimurios mergaitės, ką savo protinguojuo gabumu pereina ir vyrus; bet jų visai mažai.

Apie šitą moterių klausimą, gal pakalbėsiu plačiau kitą kartą — nes tai yra viena iš skaudžiausių vietų Lietuvos gyvenime, ir reik da dikčiai joms — moterims gilių suleisti, kad pabudinti jose žingeidavimąsi visuomeniškuojuo gyvenimu. Šiandien, kaip jaunos teip ir senos moters daugiausia atkreipia atydos ant dabini-mosi ir meiliškų reikalų.

Kaslink lietuviškos progimnazijos, tai jos likimas abejotinas, — nes ją laikys kunigai savo rankose. O kur jau jie prisidės, tai neilgai sataika bus.

A. M.

Prieš audra.

Jau kelios savaitės praslinko nuo paleidimo 2-rosios Valstybės Dumos. Kada tapė paleista pirmoji Duma 1906 m., tuojaus išsiveržė pirmutinė eilė sukilimų kariūmenėje ir streikų, kuriais darbininkai norėjo palaikyt sukilėlius. Atstatė durtuvus prieš carą Sveaborgo ir Kranštado stiprumų kareiviai. Buvo baisi kova; traukėsi ji į savaitės laiką. Subruzd visa Rusijos badaujanti armija — darbininkai. Bet ir valdžia nesnaudė: nesėdėjo sudėjusi rankas, bet kuogreičiausia įvedė vienur „padidintas sargybas“, kitur net karės stovį. Pasipylė kraujas. Valdžia pergalejo sukilėlius: daugybę sušaudė, kitus į amžinas stiproves sukio.

Kas kita, dabar matosi, po 2-rosios Dumos išvaikymo. Jokių sukilimų jau nebebuvo. Kuonė iš visur telegramai, praneša žinias, kad liaudis tą sutiko ramiai; kaip kur vos lyg neramumas gyvenime matėsi, o Petrapilėje net ir to nebuvo matyties. Juodašimčiai su iškilme apvaikščiojo tą dieną: rengė manifestacijas, pamaldas, siuntė carui širdingus telegramus, laimino jį popai, kad dar šį kartą atsikratė nuo tos baurios dumos. Žodžiu sakant, reakcija dabar jaučiasi kaip septintamė danguje.

Kas dabar? Nagi dabar, vieni rengiasi praveist į 3-čią dumą savo kandidatus, kiti da abejoja, ar čia rinkt, ar ne rinkt; tretį, tai yra badaujanti armija, beperstojimo rengiasi į kovą su valdžia. Ir negalima pasakyt, kad tai ramu ir dabar; iš visur telegramai skamba: ten ir ten buvo susirėmimai, ten užmušė, sužeidė, ten eksproprijacijos, bombos; išdų išplėšimai, etc. etc. Žodžiu, eina partizaniška karė — revoliucija. O kaip tas bausis žodis „revoliucija“, o da kruvina revoliucija! Oras pripil-

dytas dvokimu parako į tokio panašaus į garuojantį kraują. Iš viršaus lyg kas slėgia tą orą, sunku darosi ant krutinės, kada juomi reikia kvėpuoti. Da sunkiau, kada matai ant kiekvieno žingsnio atkištas sudžiuvusias, kaipi šakalius, rankas. Veidai — išblyškę; be kojų, be rankų, apdriskę — pusiau nuogi. Meldžia kuone kruvinomis ašaromis praeinančius, kad juos gelbėtų nuo bado. Tas visur ir visada: kiekviename kaime, miestelyje ir mieste; dieną ir naktį matai tokius paveikslus; jaunos merginos slankioja po didžiusias gatves. Ir tame yra netikumas visuomenėje. Matai, kaip anksti eina merginos ant gyvosios pramonės turgaviečių ir kaip greitai ten jos įkrinta į prapultį, kur jų laukia teipgi badas ir mirtis. Taisai trumpas gyvenimas naktinių „paukštelių“ pakelia dvaseje neapikantą prieš visuomenę, kuri teip greitai prarija savo beginklius narius.

Teip, visur matosi netikumas šiame gyvenime; ten sodžiuose Rusijoje desėtkai tūkstančių miršta badu, serga bado liga.

Negeriaus ir Lietuvoje dedasi: žmonės suskurdę, apdriskę; veidai jų išblyškę. Nėra nė vienam tos vilties, kad neprisieis badaut. Laikosi įsi-skverbę į kąsnį duonos, — bijosi nustet jo, o paskui... mirt badu, ar pardavinėt savo kudikiiais, kaip tai rusai daro: pardavinėja totoriams, o netekę kudikių, parduoda... dangaus karalystę! Tai buvo grynas faktas, kuris buvo paduotas viename rusų laikraštyje — „Rodnoje Dielo“, iškur ištrauką privedu žodis į žodį. Tai buvo dokumentas pristatytas minėto laikraščio redakcijon per deputatą nuo Stavriškos gub. P. N. Tiutiunovą. Dokumentas užvardytas: „Zaprodaznaja rospiska“ (Parduoties parašas). „1906 metų,

gegužio 9 dieną, aš žemiaus pasirašęs valstietis sodžiaus Dagmarovka, Bolše — Bieloziorsko valsčiaus, Melitopolio apskričio, Mikalojus Nikiforo Tiutiunov'as trisdešimties aštuonių metų nuo gimimo, iš priežasties mano neišvengiamo skurdo ir baisaus padėjimo, pardaviau savo Dangaus Karalystę, gerai pasilaikančiam valstiečiui Makarui Tedosijaus Zelenskiui, už penkesdešimtis rub. (50), kuriuos aš nuo jo pilnai ir gavau. Tame savo ranka ir pasirašau: Mikalojus Nikiforo Tiutiunov'as. Jo parašą, t. y. Mikalojaus Nikiforo Tiutiunovo liudiju gegužio 10 dieną, 1906 m., Dogmarovkos kaimo šimtininkas, 1906 m. gegužio 10 dieną. Po taja „rospiska“ gauta Tiutiunovo nuo Zelenski 40 rb., o likusius 10 rb. jis prižada užmokėti ne vėliaus 15 gegužio, 1906 m. Mikalojus Nikiforo Tiutiunov'as”...

Tasai faktas geria: visokių komentarijų karakterizuoja žmonių kaimiečių sąmonę, jų stovį ir apsišvietimą išpažinime, kokį sutvėrė valdžia ir dvasiškija... Bet, apie tą pakalbėsiu žemiau.

Teip, badas priverčia prie visokių darbų; kiekvienas nori gyvent ne kaip įsakyta, bet kaip prideri. Rusijos valdžia nepaiso ant to visko, podraug ir jos bičiulis—dvasiškija. Valdžia toliaus varo savo budeliškus darbus: šaudo, karia; kalėjimai pilni: kas naktį kiekviename mieste desėtkais — šimtais areštuoja ir kankina — vis tai nekaltos aukos.

O laikai, baisūs laikai, kada revoliucija apimta visa šalis!

A. Zagaras.

(Toliaus bus.)

Politiszkos žinios.

Rusija. Šiek-tiek, nors paviršium, apramdžiusi—suglamžiusi revoliucijinį judė-

jimą miniose, caro valdžia dabar užsėdo ant spaudos. Persekiojimai ir varžymai spaudos Rusijoje žada juodojo teroro laikus. Eina prie to tamsiojo perijodo, kuomet jokios žinios iš Rusijos laikraščių nebebuvo gaunama.

Peterburgo policmeisteris, generolas Dragočevski, birželio 15 d. apskelbė naujus ir žiaurius padavadijimus, kuriais uždeda 3.000 rublių baudsmės, arba tris mėnesius kalėjimo kiekvienam redaktoriui, už „atspausdinimą straipsnių kurstančių visuomenę prie neapykantos valdžiai“, ir tą priekymą visos Rusijos gubernatoriai ir policija umai jėmė pildyti.

Tas valdzios žingsnis reiškia panaikinimą ir tų mažų laisvių, kuriomis ikišiolai, nuo pirmųjų revoliucijos išsiveržimų, spauda naudojosi. Pagaliaus atžagareiviškasis Maskvos „Balsas“ sako, jog „įvyko cenzura daug aštresnė negu seniaus“. Senoviniai cenzoriai buvo prižiurimi per cenzuros komitetą ir per spaudos departamentą; dabargi cenzuros darbą atlieka vien tik policija. Suprantama, kad tokia cenzura aštriau ir persekioja laisvę. Seniau cenzoriai galėjo išbraukti straipsnį iš laikraščio arba sukonfiskuodavo „negerą“ numerį. Dabargi „cenzoriai“ dar nubaudžia rašėją ir redaktorių po 300 rublių. Seniau redaktorių galėjo skųstis ant cenzorių neteisimumo į spaudos departamentą; dabargi nėra atsparos prieš policijanto nagaiką.

Tas reiškia, kad tuose laikuose, kada nevalė buvo ištarti žodis „konstitucija“, — tuomet spaudos laisvė buvo didesnė, negu dabar. Teip nuomoniauja spaliečių vado Gučkovo organas, kurs ikišiolai valdzios darbams pritardavo.

Per visą Rusiją policijasavo jėgas naudoja. Duokim sau tokius pavyzdžius: Archangel-

ske, vienas gubernatoriaus raštiniškėlis, atsibasto į „Šiaurinės Gazietos“ biurą ir reikalauja paduoti sau spauzdinamo laikraščio korektas. Tą gavęs viską išbrauko, kas jam išrodo negeru. Kazaniuje dar blogiau: tulas Piniegin, kurs mėgdavo rašyt nesubrendusius straipsnius ir laikraščiai netalpindavo, gauna urėdninko vietą ir pastoja nuožnum cenzoriu, — atkeršydamas redaktoriams ir leidėjams uždraudžia čielus lapus ne nepazvelgęs ant jų.

Laikraščiuose skyriai „Iš gyvenimo partijos ir sąjungų“ tapė per šią literaturos žvaigždę visai išmesti, nes jų tonas anaipol urėdninkėliui nepatiko. Straipsniai „Iš kaimiečių ir baduolių judėjimo“ irgi tapė padėti iki geresnių laikų, — vien už tą, kad buvo paduoti teisingi faktai. Pagaliaus „Vietinės Žinios“, padėkim sau tokios, kad „advokatas Petrov nutepė baltai savo namo priešakį“ cenzoriui nepamėgo, teip kad ant galo Kazaniaus laikraščiai pasirodė be jokių žinių išjemant Pekin—Paryžiaus motoro lenktynes ir apie vėliausiai atrastuosius ant saulės plėmus. Teip ėjo iki visai užsidarė.

Bėgyj trylikos dienų po apskelbimo naujų padavadijimų, tapė nubausti 26 laikraščiai viso labo apie 27 tukstančius rublių. Maskvoje redaktorių gali savo bausmę „atidirbti“ po 2 savaites kalėjimo už 500 rub. Kitur tas brangiau — reikia sėdėt už 500 rub. baudsmės tris mėnesius. Negalint užsimokėt didelės pabaudos du redaktoriu buvė įmesti kalėjiman ir kiti du — ištremti ant neapribuoto laiko.

Dvidešimts du laikraščiai visai uždengti. Tos statistikos pajimtos iki 29 birželio, bet nuo to laiko dar aršiau pasidarė.

Maskvoje, Lietuvoje, Latvijoje ir ant Kaukazo baudsmės

uždedama ant laikraščių tokios didelės, kad tuli pradeda samprotauti, jog valdžia nori surinkti tuos pinigus, kurių dėlei priešingos laikraščių agitacijos negalėjo užsieniuose pasiskolinti. Maskvos laikraštis „Parus“ tapė nubaustas 7.000 rub., ir kadangi šėdien nėvienas laisvesnis laikraštis negali kasdien tokią sumą užmokėt, tai „Parus“ visai liovė ėjęs.

Nauji įstatymai nelenkia nė šėip leidžiamų raštų: nuo 15 iki 28 birželio tapė paduoti teisman 13 perijodiškų raštų. Trylika knygų ir brošiūrų konfiskuota ir 13 redaktorių ar rašėjų įmesta kalėjiman. Maskvoje policija konfiskavo nedidelę knygutę, kur nieko daugiau nebuvo, kaip antrosios Dumos deputatų kalbos, nors tą pačias kalbas, valdzios stenografuotas, galima gauti laisvai kiekvienoje krautuvėje.

Poltavoje policija net muzikę jėmė kritikuot — ji vaikščioja po notų sąkrovas ir nepatinkančias gaidas, kaip „sujudinančias“, konfiskavo. Varšavoje iškleta karė su fotografistais, kuriems uždrausta nujimt Dumos deputatų veidrašius ir pardavinėt.

Toks spaudos persekiojimas yra taikomas į gerą valdzios tikslą, — neužilgo Rusijos ministariai, norintieji gaut užsieniuose paskolą, iškilmingai sakys: „Žiurėkit, kaip pas mus viskas tyku ir ramu, — nėra nė mažiausio valdžiai neuzsitikėjimo“.

Nors laisvesnė spauda jau ir užsmaugta, bet randasi da protingų ir atžagareivių. Teip laikraštis „Slovo“ persergsti valdišką „Russiją“ šiaip:

„Jeigu „Russija“ mano, kad valdžia pergales savo priešus priversdama spaudą tylėt ir nekritikuot valdzios darbų, tai tokia pergale lyginasi džiaugsmui paukščio stru-

so, kurs. medinčiaus genamas pakiša galvą po sparnu, ir nematydamas savo neprietelių mano kad ir jo nemato. Prieverti priešus tylėt ne darodymais, bet prispaudimais, yra lengva; bet nepriversite, kad jie sutiktų su jūsų darbais. Kas paviršium išrodo ramu, tas nereiškia, kad viduj tyku. Priešingai, juo kiekiau užversite spaudos lopus, tuo aštresnė kritika išsivers kitais keliais, kurių valdžia negali užbėgti."

Japonija. Mikados valdžia apsteliavo Vokietijoje naujas kanuoles ir kitokių kariškų įmonių. Viso labo už \$10.000.000. Beto dar yra užsakyta padirbti dešimtis naujų kariškų orlaivių ir tulų prietaisų laivynui. Kadagi Japonija ir taip skolose parlindusi, tai už šituos užsakymus užmokėti paskolina pačios Vokietijos kapitalistai. — Matytis, Japonija visgi rengiasi su kuom nors pasimieruoti spēkomis.

Valdžia aštriai uždraudė išvežt iš Japonijos anglius; net ir sustojusiems priplaukose svietimiems garlaiviams tiek teduoda kuro, kad užtektų iki sekančios stoties.

Valdžios rateliuose gime samanymas išbudavoti ant Bungo kanalo didelę tvirtumą, kuri uždarytų kelią Europai įvažiuoti į Kyniškąją Jūrą, lygiai kaip Anglija uždarė įplauką į Viduržemę Jūrą su Gibraltaro tvirtuma.

Transvaalius.

Kaip žinome, čionykštė burų republika nors ir paliko Anglijos pavergta, vienok kovojo, tebekovoja ir šiek tiek jau iškovojo už plačią savyvaldą. Tą turėdami, jie štai ką padarė. Mat, po baisiosios karės supludo anglai piniguočiai į Transvaalių ir užjėmė visas naugių (metalo) kasyklas. Norėdami daugiau ištraukt pelno, jie pradėjo ga-

bent iš Kynijos kuulius, kurie labai pigiai dirba ir tuom išstumia iš darbo vietinius darbininkus. Bet štai burų valdžia ėmė ir uždarė kuuliams kelią. Anglai piniguočiai pakėlė riksmą ir šaukiasi prieš savo valdžios, kad burai varžą „laisvę". Burai ramiai stovi ant savo, tvirtindami, kad jiems labiaus rūpys savo darbininkų padėjimas, negu piniguočių pelnas. Anglija, matydama burų atkaklumą, nieko nedaro; nubodo jai su burais kariaut.

Equador. Čion labai darbuojasi vietini revoliucionieriai. Aną dien Guaykil apielinkėje užpuolė jų buriai ant kariumenės barakų, teipgi ir ant prezidento vietos; tačiau po smarkaus susirėmimo tapė atmušti. Mieste apšaukta karės metas.

Kynai. Misijonierius, Dras Swan, praneša laišku iš Pietinės/ Kynijos, kad visas kraštas yra prisirpęs revoliucijai; sako, tik gabaus vado reiktų, o dabartinis Kynijos sostas tuojaus subirėtų. Vado, matyt, nėra.

Prancuzija. Akyvas visuomenės streikas. Mieste Narbonos buvo valdžios prisakyta išrinkt naujus urėdnikus į vietą tų, kurie užjausdami vynininkų judėjimui buvo atsiskę nuo vietų. Bet paskirtą rinkimų dieną visi rinkėjai išvažiavo kur ten į laukus, kur buvo ukininkų sueiga, ir tokiu budu valdžios teikiamieji kandidatai vos kelis balsus tegavo.

Portugalija. Kokie čionai santikiai tarpe valdžios ir žmonių parodo andykštis Lizbonoje atsitikimas: Karalienė išvažiavo automobiliuje į užmiesčius pasivažinėty, kur kaimiečiai jėmė ir pažino savo viešratienę. Ir tuojaus buris jėmė paskui vežimą vytis mėtydami akmenais; vienas akmuo pataikė karalienei į kak-

lą ir biskį sužeidė. — Aplamai, čionai žmonių neramumas auga.

Amerika. Nuo karės sekretoriaus eina guodimaisi, jog negauna užtenkamai rekrutų; labiausia mažai naujūku beįstoja į laivyno kariumenę. Todėl pasisiulė valdžiai įtalką Tykiojo Okeano vaizbunai, garsingų „Meistrų ir jurininkų" sąjunga. Jie mat turi savo laivus tavorams vežioti, ir ant tų laivų daug darbininkų. Taigi jie pataria, kad valdžia išleistų įstatymus, pagal kurių kiekvienas įstojantis ant jų laivyno, būtų paskaitomas už atsarginį kareivį ir mokinamas kareivijos privalumų. Tas jau būtų atliekama valdžios kaštais. Todėl, darbininkai ant vaizbos laivų būtų varu paversti į atsarginius kareivius ir karo metu pristatomi į kariumenę.

Iš Amerikos.

Bie d n u s g e r i a u
u ž m u š i n ė t .

Garsus Amerikos socijologas ir dramaturgas — Bernard Show, rašydamas straipsnį „Pirmoji kritikams pagelba", apreiškė labai įdomią nuomonę. butent kad pinigai yra vienintelė civilizacijos viltis, o skurdas yra didžiausi piktadėjistė, dar baisesne už užmušėjistę. Anot jo, pinigai dabar dėlto yra draugijos paskanda, kad jie vieniems labai pigūs, kiems neatsiekiami. Vieton gaudymo ir baudimo taip vadinamų piktadėjų, B. Shaw pataria, kad kiekvieną suaugusį žmogų, kurs neturi metinės įplaukos \$1800 per metus, be skaudėjimo nužudyt, o to vietoje papenėt ir apdengt kiekvieną alkaną ir nuogą kūdikį. — Tokiu budu visgi turėčiams geriau, nes jų niekuomet neprisieitų nužudyt, nors ir didžiausią piktadėjistę padarytų.

F a r m e r i a i s u t v ė r ė
r e u n i j a .

Orange'o paviete, N. Y., fermeriai sutvėrė savo sąjungą ir susitarė nebepardavinėt savo išauklėtų vaisių perpirkliams, bet išvežioti viską tiesiai patiems žmonėms. Tad nekleriams bus blogai. Fermeriai atsisaukė į vyriausią Amerikos Darbo Sąjungą, kad priimtų jų šaką. Sąjunga priėmė, bet labai nusistebėj, kad nesujiegia dabar, kaip reikia suglaustį vieną ryšį ukininkus su darbininkais, kurių reikalai tiesiog priešingi.

K i e k a p s i e i n a A m e r i k a i u b a g a i ?

Vašingtono visuomeniškų zobovų prižiurėtojas — Dr. C. Bushnell, suvedė įdomias statistikas, butent, jis apskaitė, kiek Amerikai prekioja ubagai ir piktadėjai. Tą paduosime jo paties žodžiais, „Mūsų kraštas, — jis sako, — išleidžia kasmet ant ubagų ir kriminalistų \$6.000.000.000 (šešis bilijonus), tai yra didėkiai daugiau, negu ant užlaimymo bažnyčių, viešų knygynų, beprotnamių ir kitokių labdarinių įstaigų. — Vidutinis darbininko uždarbis yra \$440 per metus, o vidutinis kriminalistas prekioja valstybei \$1.200. — Turime 4.000.000 (keturis milijonus) ubagų ir 10.000.000 ypatų, kurie tuoju jau taps ubagais. — Piktadėjistės kas met Amerikoje dauginasi, ligos gimdo ištvarką ir skurdą; saužudystė didinasi šešis sykius sparčiau negu žmoniija, o žmogžudystės — tris sykius; iš proto išėjimai teipgi sparčiau auga, negu gyventojų priauga". Jis sako, kad sąlygos kasmet Amerikoje eina blogyn. Kas tam priežastis, jis nebesuvokia.

Ačiu jam nors už statistiką. Mēs žinome patįs tās priežastis — jos gema iš vis besididinančios politiškos nelaisvės. Vaisas nuo to bus tikrai gyno demokratizmo tvarka.

Masonai kapitalo ramsčiai.

Garsi Amerikos masonų slaptą draugiją, vadinama Knights of Pythias, šįmet savo metiniame susirinkime (James-town, Va.) nutarė, kad sąnariai mokytųsi Amerikos kariuomenės; tokiu būdu tiesiog prijungdami juos prie Amerikos armijos. Kadangi tokių sąnarių turi 60.000, tai Vašingtono karės departamentas tokį masonų nutarimą mielai pasveikino, — nes šie jau norinčių stot kariuomenės skaitlius kas met vis eina mažyn. — Masonai gelbsti kapitalistų valdžią.

„Labdariai“ pataria sudeginti knygas.

Po drebėjimui žemės San Franciske, iš Amerikos ir iš kitų kraštų žmonės sudėjo nukentėjusiems milijonus pašalpos. Į pašalpos komitetą pateko cukraus pabirkantas — milijonierius Spreckles ir ex-majoras Phelan. Dabar eina gandas, kad didesnė dalis pašalpos suplaukusi į minėtų „labdarių“ kišenes. Tokioms žinioms paplitus, komitetas pra-nešė, jog jo darbas esąs užbaigtas ir pataria sudeginti knygas, į kurias buvo užrašyta aukų įėjimai ir išėjimai. — Mat „labdariai“ nori paslėpti tas žymes, kur jų pirštai į nukentėjusių pašalpą buvo įknibę. Menama, kad vagiliai nuo užpelnytos bausmės vienok neišsisuks.

Žydai tvėria tarp tautišką seimą.

Šių metų spalinio mėnesio New Yorkan sušaukiamas yra visuotinis žydiškų draugijų susivaziavimas. Uzkviesti yra apie 2.000 atstovų iš visų kraštų. Susivaziavimo tikslas įkurti nuolatinę tarptautišką žydų biurą arba konferenciją, kuri gintų visame sviete jų reikalus, kur tik bus skriaudžiami. Posėdžiai atsibus svetainėje „Carnegie Hall.“

Isz lietuviszku dirvu Amerikoje

Easton, Pa. Liepos 14 d. vietinė „šv. Jono Krikštytojo“ draugystė parengė prakalbą, ant kurių užkvietė „garsingą“ kalbėtoją — kunigą Antaną Miluką, ir da tulą Valukonį. Prakalbos prasidėjo po 8 vakare. Lietuvių susirinko suvirš 150. Eastono lietuviai buvo akyvi išgirsti garsingų kalbėtojų prakalbas. Kun. A. Milukas pirmu kalbėtoju perstatė Valiukonį, iš anksto išgyręs, kaip ištikimą bažnyčios tarną, išrokavo visus kalbėtojaus titulus, kaip tai: „spešel“ — policmonas, parapijos išdininkas, anglekasių organizatoriaus ir da vėl kokius ten jau neteip augštus.

Kalbėtojas pradėjo kalbą nuo dviejų bobų, kurios, suprantama, susipešė, ir kaip jis, kaip „spešel“ policmonas jas atskyrė. Apie cicilikus teipgi paaškinio, buk jis tik vieną pažinęs, ir tai visai išnetyčių. Mat tas žmogus buvęs saliu-ninku ir davęs jam gert puodą alaus tokį didelį, kaip jojo ranka. Ir iš to jis tuoj ir pažinęs, kad tas saliu-ninkas — cicilikas, nes norįs nugirdyti žmones ir pinigus ištraukti. Antrą ciciliką matęs kur ten vėl visai netiketai; ten da žymesnis buvęs, net aprenkęs, savo šunį į kunigo rubus, o mergaitę, kokią ten piemenę, aprenkęs už Panelę Švenčiausią nekalto prasidėjimo. Girdėdami tokius akyvus išaiškinimus socialistų, susirinkę juokais prunkstė. Apie „skebsus“ (streiklauzius) kalbėtojaus irgi nemenkai žinota, — tiesiog apreiškė, kad jie einą cicilikų keliais. Kada vienas iš publikos užklausė: „Tai kasgi yra tie cicilikai?“ Kalbėtojas atsakė: „Ugi žmonės! argi aš žinau kas jie pervieni?“ — Pakilo juokai ir plojimai delnų. Viens iš publikos atsakė: „Kaip tamista gali aiškinti apie cicilikus, kad ir pats ne

žinai kas jie pervieni?“ Tada kunigas atėjo oratoriui į pagelbą ir rusčiai ant publikos suriko: „Jūs privalote tik klausyti, ką kalba. Męs čia ne dėl aiškinimo atėjom“. Koks „grinorius“ iš akyvumo vėl užklausė: „Kas tas skebsas?“ Kalbėtojas atsakė: „Ugi žmogus, teip kaip visi žmonės“. Pakilo juokai ir plojimai delnų.

Antras kalbėtojas buvo „pats“ — kun. Antanas Milukas. Visi išvertė akis, atstatė ausis ir išsiojo — klausė, ką čia dabar kunigas pasakys.

Milukas išgėręs vandens stiklą, pasitaisęs kelines, paglostęs kaktą pradėjo girti Eastono miestą esanti labai grazi apygardė, jam visai patinkąs šis miestas. „Aš čia mislinu pastatyti prieglaudos namą“. Pakilo juokai ir plojimai delnų. Milukas ėmė raukytis ir rėkt: „Matau, kad ir čia cicilikų nebrokas, aš čia atvaziavau ne cicilikams kalbėti, tik organizuoti ir sudruntinti „šv. Jono Dr-tę!“... Ėmė pustis, rankas susikišęs į kelių kišenes, girtis, jog jis nėra paprastas kunigas — jis esąs pabaigęs 7 klisas; buvęs Šveicarijoje — Fribourge; ant dušių daktaro bandęs mokytis; tarp augštų ypatų, aristokratų draugavęs; ten vėl ant kokios labdaringos institucijos davęs net 40 dol., temislį, girdi, kad jis kapitalistas. Ten šnekėjęs atvirai apie lietuviystę. Ir čia, Amerikoje, turįs katalikų organą „Žvaigždė“ esąs galva, piliorium Rymo-Katalikiško Susivienijimo. Taigi tokiame garbingame žmogui tiek garsių darbų atlikusiam, butų esą didelis pažeminimas eiti į disputus su kokiais ten cicilikais ir valnamaniais. Cionai pakilo didelis plojimas delnų, švilpimas ir trepsėjimas. Tas Miluką įvedė į didelę apmaudą; kalbėtojas iš piktumo pradėjo mikset, pritruko matomai jam žodžių; supykęs kalbėjo nė šį nė tą.

Pasismaukęs vienok apatinę siuto dalį augštyn, pradėjo šiteip: „Cicilikai da-da, aš nieko nesakau; bet jau valnamaniai — tai didžiausi šeškai“. Šitoje vietoje biskį apsisotojo ir paaškinio, kaip šeškas vadinasi maskoliškai, lenkiškai ir angliškai.

Publika matyt neteko kantrybės — perdaug buvo jau mokslo!.. Daugelis garsiai šnabzdėjo: „Geresnes prakalbas pasakytų Lietuvoje pirmuo arba kerdziu“. Tokia nevietoj kritika gan skaudžiai užgavo mokinto oratoriaus sąvymeilę: jis pasišiausė, susirietė ir ėmė visa gerkle rėkt: „Meskit lauk cicilikus ir valnamanius! jie ne tik Dievo, bet ir kunigų nešėnavoja; matot, kaip jie dvasiškus vadovus išjuokia. Tie valnamaniai tikrų kunigų nepripažįsta už kunigus, o tik tokius, kaip ana Dilionis ir Rusikis, kuriems aš tik savo senas kelines padovauju, tai net ir Šernas, „Lietuvos“ redaktorius vadina kunigais; o manęs tai nevadina kunigu, tik Miluku!“

Publika dabar pasidalino į dvi dali: vieni, kaip pakvaišę juokėsi, kiti rimtai sau mąstė, kaip tos Miluko kelinės yra stebuklingos, kad net du paprastu žmones padarė kunigais...

Mesti laukan niekas nedrįso. Tada Milukas, nulipęs nuo pagrindų susijieškojo „joninės“ sąnarius ir susitarė išeiti iš salės laukan. Kaip nutarė teip ir padarė: kunigas pirma, draugystė paskui, o publika išlydėjo giedodama Marselietę.

Daugelis išmintingesniųjų nuspiovė ejo namon būnbedami: „Pagyro puodas — netaikuotas. Mat, kad ir kunigas, o vis vieno šulo brokas.“

Kada cicilikai ir šie išmintingesnė visuomenės dalis ap-leido salę, tai tada kun. Milukas vėl susivedė atgal savo avinelius, ir laimino juos ir tvirtino dvasioje; mokino, kaip reikią kelti kovą su cicilikais.

Apie tą mokymą reikia dar vėl priminti. Matyt, teip išmokino, kad rezultatas jojo mokslo apsiereškė tuojaus užkelių dienų. Pora kun. Miluko mokytinių sumisljo cecilikams iškrsti šposą, tai yra: areštnot. Nusizymėjo sau porą ypatų, buk tie cecilikai norėjo užmušti „Šv. Jono Dr-tės“ viršininkus. Išpirko varantą ir jau džiangėsi, kad gudriai padarė. Očia visai kitaipišėjo: už melą tapė suareštnotas draugystės prezidentas ir turės atsakyti prieš teismą už kreivą priėgą.

Koks mokytojas, tokie ir mokiniai. Koks piemuo, tokios ir avys.

Teip ir atsibuvo pas mus garsingos prakalbos. Lauk sime kitų tokių, nes jos dikčiai vietinius žmones pakelia su pratime.

Riestis.

Wilmington, Del. Čionai liepos 28 d. atsibuvo II-ro L. S.S. rajono konferencija. Prieš tą, subatos vakare, buvo parengtos prakalbos. Kalbėtojų buvo užtektinai, ypatingai dėl tiek mažai žmonių atsilankusių susirinkime. Kalbėjo J. Jusaitis iš Easton, Pa., J. Šaltis iš Baltimore, Md., ir P. Gri-gaitis.

Neminėsiu kalbų turinio, nes tą jau gana pamini kiti korespondentai iš kitų miestų; o turinys beveik tas pats; paminiėsiu tik kad kalbos buvo įspudingos, atšišaukenčios į žmogaus širdį ir protą, tik nelaimė, kad tų širdžių ir protų visai mažai tebuvo. Ir kaip girdėjau kalbant, tai labai įdomi priežastis neatsilankymo. Sako, buk vyrų esą gana susipratusių, bet kad jiems lankytis į susirinkimus užgina... jų moteris! Ištikrųjų, tai liudnas ir įdomus apsiereškimas. Vietoje ukvatinti savo vyrus, ir pačioms lankytis, josios užgina. O moters, moters, — kada jūs susiprasite, kad jūs pačios kalate dėl savęs p.nčius!

Užbaigsiu apie vakarą. Apart prakalbų buvo dar dainos ir deklamacijos. Dainavo draugai ir draugės iš 1-mos. L. S. S. kuopos Philadelphijos. Deklemavo Antanina Velykiutė (iš Phila.) „Vargdienio Suptinė“ ir Davidaitukas (vietinis) eilutes, kurių pavadinimo nežinau. Viskas labai gerai nusidavė.

Aukų surinkta apie \$3.00. Konferencija teipgi labai rimtai atsibuvo.

Marijona Pulokiutė.

Springfield, Ill. Liepos 28 d. vakare turėjome viešą mėnesinį susirinkimą su prakalbomis. Kalbėtojai visi buvo vietiniai, kurių vardų nė neminėsiu dėl bereikalingo užėmimo vietos. Abelnai, visi kalbėtojai ragino savo brolius imties už mokslo, prie skaitymo laikraščių ir knygų, prie supratimo savo luomo reikalų, ragino remti revoliuciją Lietuvoje ir abelnai visoje Rusijoje, šelpti kiek galint pinigais tuos laisvės trokštančius mūsų brolius, kad knogreičiausia išsiliuosuotų, numestų caro budelio kraugerisšką jungą nuo savęs.

Kalbėtojai butinai ragino įkurti Springfielde savą, lietuvių mokyklą; du iš kalbėtojų prizadėjo aukauti po \$100 tam tikslui; butų gera pradžia, jeigu tiedu draugai ištesėtų savo prizadus; prie gero noro, gyvenančių čia mūsų brolių, galima butų lengvai įkurti savo mokyklą; nes lietuvių gyvena čia ne visai mažai, — vienų tik šeimynų (familijų) yra skaitoma apie 400, o pavienių (viensipių) bus apie antra tiek. O apie naudą, kokią atneštų mums savo mokykla, nėra nė kalbos, — nauda butų didelė visiems — kaip suaugusiems teip ir mažiems kudikiams, kur dabar priversti yra svetimoje kalboje pradėti mokslą. Vaikams pradėjus lankyti dabartines mokyklas, amerikoniškas, tėvai

pradeda nesusikalbėti su lochnais savo kudikiais. Mažai ką galima tikėtis gero nuo vaikų, kurie nepažįsta savo tėvų kalbos; tankiausia vaikai, nemokėdami savo kalbos, užmiršta išsizada ir savo tėvų. Yra sakoma: „Kas neguodoja savo brolių kalbą, tas neguodoja savo motiną.“

Tą pačią dieną liepos 28 vakare, 9 valandą, atsitiko baisi nelaimė — pasekmė perdidelio naudojimo miežinio skystimo: lietuvis lietuviui — J. Martinavičius, M. Navickui 4 šuivius suvarė iš revolverio; bet mirtinai neužšovė, iki „aniolai“ sargai pribuvo į peštynių vietą; šoviką suėmė teipogi primušę iki mirties nuvėžė į kalėjimą mažai begyva. Šovėjas turi čia seserį ir švo-gerį. Vietiniai angliški laikraščiai rašo, kad abiejų gyvastis abejotina.

Ak jūs baisios žmonijos zudytojos — tamsybė su girtybe! Kad jūs prasmegtute skradžiun iš tarpo vargšų žmonių, tada pasaulė prisipildytų žmonijos laime.

Springfielde Žioplis.

Livingston, Ill. Darbai kasyklėse eina gerai, ir darbą gaunt greitai galima.

Lietuvių čia yra pusėtinai, bet apsišvietusių labai mažai. Yra čionai S.L.A. kuopa, kuri neseniai buvo nutarusi parengti, lietuvių kolonijos naudai balių. Bet, užstojus karščiams, likosi atidėta. Žadama čia įkurti ir T. M. D-ės bei L.S.S. kuopas; ar tas pavyks, laikas parodys, — daug da yra nesusipratusių.

Lietuviškų smuklių (salūnų) yra 3, o kitokių biznių nėra. Mėsinycios rodos reikėtų lietuviškos, bet nėra kam tuomi užsijimt.

Bažnyčios čia kaipi nebuvo. Tat airių kunigas sumanė pastatyt (nors airių čia beveik ir nėra), ir su tuom tikslu paleido bobą per stubas kolektavoti pinigų. *Livingstonietis.*

Stebuklai.

Laikrodis rodė jau netoli šešes, ir kiekvienas darbininkas turėjo ruoštis jau į darbą, ypatingai katram toli į darbavietę.

Saulė, išėjus ant gatvių, tiesiai bėgančių į rytus, matėsi jau pakilus. Jokio debesėlio nebuvo matyti aplinkui, galima buvo manyti, kad bus šilta diena.

Perėjus keletą skersgatvių, atėjo gatvekaris, į kurį susėdo kruvos žmonių. Važiuojant, vežimas užsukė į baisiai purviną gatvę; ant kiekvieno žingsnio buvo tai duobės, tai akmenys išsikisę, tai šiukšlių kruvos. Vienoj ir kitoj pusėj tos gatvės riogsojo sulinkę ir pusiau apgriuvę namai, iš kurių išėjo nešini ant rankų blekines, keletas apiplyšusių ir suskurdusių vyrų. Tai buvo kiti sąkeleiviai iki užmiesėni.

Sastojo vežimas. Vienoje pusėj matėsi nedideli apdulkę krumai, antroje — naujai vedamas geležinkelis, šale kurio stovėjo ant greito iš lentų sukalta dirbtuvė. Čia atsiskyrė viena darbininkų kruva nuo kitų ir dingo viduj aprukusių tarsi apšarmojuusių dirbtuvės sienų.

Neilgai laukus, staigiai pasirodė viršuj dirbtuvės kilantis garas. Savirpėjo oras, suskam-bėjo krumai ir sumirgėjo dirbtuveje šešėliai; tai buvo ženklas, kad turi pradėti dirbti. Suvaitojo kakaliai, tarsi milžinas pabudintas iš miego; subarškėjo sunkiai mašinos ir pradėjo rukti per visus lentų tarpus, — teip, kad po valandėlės jau ir visi šešėliai dingo dulkėse, o šaly stovinčius nenoroms stumė tolyu nuo dirbtuvės; pakilo garo ir prakaito troškinanti kodyla smilkanti kapitalistų garbei.

Saulė kaskart drąsiau zėrė savo auksinius spindulius, kaskart daugiau su jais siuntė savo šilumos, tarsi norėdama

apšviesti ir apšildyti tuos šešėlius slankiojančius po ruką, kuris jau spėjo juos apdengti stora pluta ir padarė mažai beatskiriamus nuo žemės ir sudulkėjusių baldų.

Darbininkų spėkos jau baigė semtiesi, ir jie karts nuo karto, pakėlę savo galvas ir pabraukę storai nugulusius ir persigėrusius prakaitu purvus nuo akių, pažiūrinėjo į saulės spindulius įneinančius per lentų protarpus ir metančius silpnos šviesos triškučius, per smilčių ruką, ant esančių dirbtuvėje daiktų. Darbininkų sąnariai jau apsunko ir pailso. Galima buvo manyti, kad jau netoli pietų, kurių darbininkai ir laukė, netiek valgyt norėdami, kiek žinodami, jog gaus pusę valandos poilsio — pusę valandos, po penkių valandų ir pusės sunkaus darbo!

Ant syk nutilo viskas, pradėjo sklaidytis ir teip įkyrus rukas, ir pasimatė rioglinėjančių šešėliai, kurie jėmė kožnas savo ką buvo atsinešę iš ryto. Išėjo keletas ir į dirbtuvės pašalį; kožnas rinkosi patogesnę vietą prisiliet, kad per tą pusę valandos surinkt kuodaugiansia spėkų, kad įstengtį pamešt dar didesnę sunkenybę, didesnę šilumą ir sunkesnę darbą atlikt, ba jau spėkos mažesnes kaip iki šiolai.

Vienas išėjusių sėdosi ant pamesto kadaisia storo medžio, apmėtyto purvais ir nutiesto stora eile iš dirbtuvės vėjo išmėstų dulkių. Antras gi sėdo ant gulinčio ten pat akmens, papuošto teip pat kaip ir pirmoje sėdynė; atsirėmęs nugarą į medį sunkiai atsiduso:

— Oi Dieve, Dieve!..

— Nuo, kas tau? — pasityčiodamas klausė antrasis, — ar neįspyrė „bosas“ į š...?

— Nespyrė — ale tik sakė, jei tiek aš tegalys, tai neilgai galėsiąs čia dirbti!..

— Tai dėlko jis teip sakė, ar nepataikei ką?

— Nepataikei! Ką pataikysi, kaip jau nėra vieko!

— Tai, o ar senei sakeis, — kad bosas gyrė, kad tu stipriausias čia už visus?!

— Tai gi, kol gyrė tai gyrė; o dabar tai vėl, — pasisakau....

Lyg nusistebėjo ir lyg susigėdo; nutilęs pasilenkė ir siekė šale akmens pastatytą blekinę su maistu, kurią iš ryto atsinešė. Nuputė storą dulkių varšą, pakėlė antvoželį pagražintą iš visų pusių rudžių plėtomomis, kaipi paauksintą ir didkčiai aplinkui apmankyta. Vidui matėsi du šmoteliai apdžiuvusios duonos ir keletas šmotelių sausos dešros.

Paziūrėjęs į tą viską ir tarsi išskaitęs ten savo praėjusius ir dar busiančius vargus, vėl sunkiai atsiduso ir tarė:

— Tai ir gyvenk dabar žmogus. . . Iš kur čia dabar bus ta sveikata ir viskas! Kiek aš čia uždirbu dabar; pati serga ketvirtą savaitę; kas antrą dieną gydytojas ėjo, už kožną kartą dolerį reikė užmokėti; vaistai teip gi nemažiaus kaštavo. Renda už du mėnesiu nemokėta buvo, — ragino kiek kartų mokėti; o iš kur aš mokėsiu? Mislinau — pati pasveiks, užsidirbsiu, tai ir užsimokėsiu; ir jau buvo viltis, kad ji pasveiks. Dar penkis dolerius turėjan, — mislinau, kad jau tie galutinai atneš laimę į mano namus. Na gi vakar pareinu, — jau vėl nekėlia iš lovos, visai bloga; greitai pribėgęs klausiu: „Kas yra? Kas yra? Ar vaistų netekai?“ „Oi! Oi!“ — suvaitojo ji, — „Na gi, sako, netekau vaistų ir pinigų netekau!“ Aš išsigandau, mislinu: turbūt kokie žmogudžiai įpuolę apiplėšė, sakau: Tai kas čia pasidarė? Kas čia? sakyk!“ Ji, sunkiai suvaitojus, sako: „Na gi žinai, renda nemokėta buvo; šian dien ir atėjo su miesto sargu, — sako: jei neužmokėsi rendos, — tai tuoj viską išmesiu ant gatvės!“ Aš sakau: iš kur aš mokėsiu? — sergu jau keturios nedėlios, neturiu pinigų nė cento... Sako jis: Tai tas pa-

prastas jūsų atsakymas, — turi mokėti, — bo... kitaip aš žinau kaip su jumis apsieiti! — Aš pradėjau verkti, — jis sako: Tai niekis, man nereikia jūsų ašarų, tik duok greičiau pinigų. — Patylėjęs sako: — Jei visų neturi dabar, tai turi dabar nors už vieną mėnesį užmokėt, o kitų tai dar palauksiu kokią nedėlią... .

Čia pasakotojas sunkiai atsiduso, ir pasilsėjęs tęsė toliaus:

— „Tai mat, — sako ji, kalbėjo toliaus: — mislinu, ką gi čia dabar daryti? Pajėmiau tuos penkis dolerius ir atidaviau, tardama: tai paskutiniai mano pinigai ir sveikata. Jisai su pasityčiojimu prasišiepęs, — jimdamas pridurė, kad už nedėlios turi but jam visi užmokėti, bo...“

Ir atsistojo pasakojusiam gale gerklės karsnys, per veidą jėmė rėdėt didelės ašaros; padėjo blekinę nedabaigęs tų mažų trupinėlių valgio ir uždenęs ją, šluostėsi ašaras.

Sušvenkštė, kokiu tai įstabiū, lyg pasityčiojimo ir gražojimo visiems tokia ateite, balsu dirbtuvės šauklys ir sulindo visi tie kankiniai į savo vietas, kaip lapės į olas.

Tuotarpu, kada vieni sotinosi dulķėmis, prakaitu ir ašaromis, — jau paspėjo sukilti visos riebios, išpurto nuo gėrimų galvos; išsiprausė kvėpiančiose maudynėse svieto ponai; prabudo muzikos ir visoki krykštavimai varguolių pelno sunaudotojų... . Antai, antroje pusėj vedamo geležinkelio tiesiasi švarios, plačio gatvės; kraštai jų cementu išlieti, idant vaziuojant ir einant nedarytų jokių trenksmų ir bildėsių ne-tramdytų išlepintiems balta rankiams ramybės. Vidurys gatvių išodintas keliomis eilėmis visokių nematytų medžių, tarpe kurių ant žaliuojančios pievos, kaip ilga angis raitėsi, marmoro plytomis išgręstas takas. Vienoj ir kitoj pusėj to

tako, kruvelėmis susispietę ydėjo įvairiausių parvų gėlelės. Pačiame vidury aukštai stovėjo vandenį triškindams fontanas, apie kurį pluduriavo dailiausių veislių zuvytės.

Tas viskas buvo darbininkų ranka padaryta.

Tame tai žemiškame rojuje slankiojo tik ką paspėję atsi-peikėti nuo vakarykščių puotų gyvunai, — ponai, ponios ir panelės su retu tinklu uždangstytais veidais. Drapanos jų buvo sulyg paskučiausios Paryžiaus, Berlyno ir kitų miestų mados. Žiedai, branzolietai, laikrodėliai iškloti brangiausiais deimantais švytravo ant saulės. Užsidengę visokių spalvų parasolėmis, tarsi norėdami užsislėpti ir užsidengti nuo šviesos su visais savo ištvirkimais, tie gyvunai varinėjo savo meiliškas intrigas... .

— Tukšt, tukšt, tukšt! — Susisuko, pakilo ir išnyko ore automobilio pakeltos dulkės su jo paties dumais sumišusios, tarsi ženklindamos, kad viskas tas neužilgo tur išnykt... . Pasirito ir sustojo ties durimis su marmuro laiptais ir šale jų stovinčiais žalvario levais. Suskambėjo varpelis, atsidarė durys ir suėjo į vidų. Asla išklota brangiausiais persiškais kilimais (dyvonais), sienos išmuštos aksomu, aukštai kabo krikštolais ir auksu išdabintos lempos, sienos nukabinėtos paveikslais, pieštais garsingiausių artistų, ir įvairiais veidrodžiais auksiniuose apdaruose; kampuose stovi mekaniškos, su elektros pagelba, vėjo padarymui prietaisai; pagal sienų klokso kelių rūšių žaislės.

Pasigirdo skambėjimas — gaudimas žaislių, balsas dainų ir krykštavimai. — Matėsi ant stalo įvairiausiai budais sutaisyti užkandžiai. Auksinėse taurėse ir kaušuose tvaskėjo visokios spalvos gėrimai; karts nuo karto tie kaušai ir taurės suskamba — sutaiska; po to išsi-veržia linksmas, užsiganėdi-

nantis ir... pagiežus juokas...
Stebuklai!!!

Darbininkai, prakaite dul-
kėse mirkdami tuos gardžiau-
sius užkandžius pagamino; iš
jų ašarų su krauju išsunkė jie
tuos saldžiausius gėrimus. Jie
stebuklus padarė. Ar gali kas
didesnį stebuklą padaryt? Ar
daug dar yra tikinčių, kad
Dievas gali didesnius stebuk-
lus padaryt?..

K. Alfredas.

Isz visur.

Europoje siaučia didelė gau-
ja vagių; ji susideda iš visokių
tautų plėšikų ir visuose kraš-
tuose turi savo šakas. Teip ji
ir vadinasi tarptautiška. Nese-
niai ta gauja Paryžiuje pavo-
gė nuo Amerikos milijonie-
riaus Rockefellerio užtikėtiną
laišką, kuris bankuose išmai-
nomas ant \$100,000. Kitą vėl
apvogė — turkų apicierių, ant
500 markių, važiuojant tarpe
Vienos ir Berlyno. — Pinigai
yra vagjamas daiktas: didžtur-
čiai ir aficieriai suglemžia nuo
žmonių, o vagis atima nuo anų.
Aišku, kad vagysčių nebutų,
jeigu nebutų ką vogt.

Nė valstybė nemoka apgint
savo turtų nuoglemžikų. Cham-
berio, Prancuzijoje, arsenale
(ginklų sąkrovoje) anądien ka-
ži-kas išvogė 4,500 svarų va-
rio. Nors sujėmė 17 ypatų, bet
sakoma, jog tikrojo vagies ne
suciupo.

Manheime, Vokietijoje, kai-
zerio policija buvo suėmusi 29
-ius anarkistus, — tai yra anar-
kistų draugijėlių atstovus, ku-
rie čionai buvo atvykę į savo
tautiškąjį susivaziavimą. Žod-
žiu sakant, sujimtas buvo visas
susivaziavimas. Teismas leme-
no, kvotė, — nieko neišpešęs,
visus vėl paleido.

Pribuvęs į Kanadą kunigas
Thomson iš Kynų žemės, pra-
nėšė, kad Šiaurinėje Kynijoje

pasibaisėtinais žingsniais plė-
tojasi badas. Jis sako, kad jau
apie 10,000 žmonių badu išmi-
rė. Pagelba iš kitų šalių labai
retai teateina, ir tai iš visų galų
jau susmailinta pereinant per
urėdninkų rankas.

Kubos cigarmekerių strei-
kas jau užsibaigė. Traukėsi
keletą mėnesių ir garsus buvo
darbininkų užsispyrimu ir vie-
nybe, per ką ir streiką laimėjo:
beveik visus jų reikalavimus
darbaviečių savininkai išpildė.
Tarpe savininkų pasirodė pil-
nutėlis iširimas. Jie dabar nu-
giešią savo apmaudą ant vi-
suomenės, nes pakelsianti ant
Havanos cigarų kainą.

Sicilijos provincija, Italijoje,
pilna revoliucijinio bruzdėji-
mo. Liaudies neramumą pakur-
stė Viešų Įstaigų ministe-
rija, kuri išvogė pusę milijona
dolerių paskirtų Sicilijos mo-
kyklų pagerinimui. Kada tas
išėjo aikštėn, tai visuomenė jė-
mė murmėt. Bet Italijos poli-
cija pasirodė ne užpakaly Ru-
sijos kazokų, — ji pradėjo ne-
rimuolius areštuot, mušt ir so-
dint į kalėjimus. Tada ir pa-
kilo audra tarp žmonių. Vald-
žia nusigando ir Palermoje da-
bar skubina mobilizuoja visą
laivyną, kuris apgys vagilių
ministerį nuo jo apskriausto-
sios ir teisingai sukilusios vi-
suomenės.

Prancuzijos valdžia susekė,
kad ant tenyščėių rinkų par-
davinėjami miltai primaišyti
nuodų. Atrado ekspertai mil-
tuose marmuro smiltis, baritą
ir talkumą (— tokie chemiški
taisalai), kurie miltams pri-
duoda didelį svarumą, bet la-
bai nuodingi. Bet tas atiden-
gimas išėjo valdžiai ant pikto,
nes mat ji pati turi daugelį
malunų; todėl kareiviai palei-
do paskalą, kad valdžia norėjo
savo miltais nunuodyti sukilu-
sius Pietinėje Prancuzijoje ka-
reivius.

Ant filipiniškųjų salų, ant
kurių Amerika turi globą, šj-
met dar pirmi tik metai, kaip
per ilgą kovą tapė leista, kad
patį žmonės sau rinktųsi gu-
bernatorių ir kitus valdinin-
kus. Bet per balsuotojų sura-
šus Amerikos kareiviai teip
besąžiniškai tūbuvius varžė ir
stumdė, kad filipinicčiai, kaip
ir Rusijos kaimiečiai renkant į
3-ją Dumą, visai nuo rinkimų
buvo atšalinti ir patįs nė ne-
lindo, — matė, kad gero vistiek
tokiuose rinkimuose nėra. To
dėl amerikona dabar viliugin-
gai vėl šneka, jog filipinie-
čiams dar per anksti savyval-
dos laisvė.

Rusijos policija akilai jie-
ško buvusiųjų 2-rosios Dumos
atstovų socialdemokratų. Ap-
skysta jų yra viso labo 50
ypatų, kurių 30 jau sujėmė,
kiti-gi slapstosi užsieniuose,
tarpe šių paskutinių yra Ale-
ksinskis, Ozolins, Gerus ir
Saltikovs. Peterburgo atsto-
vas Konišin davė parašą, jog
iki teismo neapleis namų. Ka-
da bus ant jų teismas, niekas
nežino. Iki tam laikui sujim-
tuosius laikys kalėjime ir
kvoš caro slaptoji policija,
kad išduotų daugesnį revoliu-
cijonierių ir socialistų.

Nauji rasztai.

„Karė“ (Ist der Krieg no-
twendig?) Ar ji žmonijai rei-
kalinga? Parašė Kemeza.
Kaina 15 kap. Tilžėje 1907
m. Išleidėjas J. Vanagaitis,
Tilžėje, grabens tr. No. 8.
Pusl. 47.

NAUJOS KNYGOS

gaunamos „Vienybės Lietu-
vinku“ Redakcijoje.

Revoliucijos Dainos	10c
Vasaros Rytas	3c
Socialistai ir Masonai	5c
Ar gali rinkti žmonės sau kunigus	10c
Papasakojimas iš Prancuzų revoliucijos	12c
Kaip kunigas virto social- demokratu	7c
Vaina arba karė	5c

Aukos.

Kankiniams.

Iš Rev. Rem. Komiteto per
J. O. Širvydą..... \$15.70
Buvo (N. 27) \$17.19
Viso \$32.89

Lietuvių Laisvės Dr-tės Susirinkimas.

Rhone, Pa. Rugpiučio (August)
18 dieną, nedėlioį 3-čią valandą po
piet, susirinkimas atsibus pas J. Parlj.
Taigi draugai ir tie kurie norit pri-
sidėti prie mūsų kuopelės, meldžiami
susirinkit visi, nes turėsim šėip daug
reikalų svarstyti, teipgi ir kas link
pikniko. Užprašo Komitetas.

„Dziennik Ludowy“

vienatinis lenkų darbininkų dien-
raštis, prekioja metams 3 dol., pu-
sei metų 1,50. Adresuok:
627 Milwaukee ave. Chicago, Ill.

Tai ne apgarsinimas.

Bet žodžiai gydymo. p. Jo-
no Valadkos moteries — ir jo
laišką prisųstą patalpiname,
ką kalba patįs darbai už Dr.
Collins Medical Instituta.

Garbingas prieteliau Dr.
Collins Med. Inst.

Siuomi apreiškiu apie savo
moterį: Aš Jonas Valadka,
dėkavoju už prisiųstus vaistus,
kurie labai pagelbėjo mano
moteriai, — ką aš niekad ne-
tikėjau kad gali dar pasilikti
sveika. Dabar jau yra sveika
ir jau nereikalauja daugiau
jokių daktarų nė vaistų per
jus Collins pegeiba. Gromata
už tai ilgai nerašiau, nes pats
norėjau ištirt ir persitikrint,
ar ištikro jau daugiau neat-
kris liga, o kaip ištyriam, kad
pasilieka sveika, tai siunčiu
Medical Dr. Collins didelę pa-
dėkavonę, nes per Jūsų vai-
stus apturėjo sveikatą mano
moteriškė ir didelę pagelbą.

John Valadka,
1654 Brek ave. (Providence)
Scranton, Pa.

Kritika ir bibliografija.

„Žibutė arba pirmieji pavasario žiedai“. Eilės. Parašė Jovaras. Išleidžia „Lietuvos Ukininko“ redakcija iš paaukautų tam tikslui pinigų. Kaina 5 kap. Puslapių 15.

Knugutė, kaip matosi iš puslapių, visai mazytė. Telpa joje eilučių viso labo 17 šmotelių. Autorius ją uzvardijo „Žibutė“, pavasary ankščiausia Lietuvoje prazystančia gėlele, kurią kitur dar vadina fijolka (botaniškai: Viola tricolor). Pirmosiose eilutėse, atsikreipdamas į „Žibutę“, teip ir rašo:

Pernykštinių lapų prispausta vargiai
Uzaugai, išleidai žalius lapelius;
Pražydai, žibute, tarp krūmų puikiai,
Paleidai po mišką pirmuosius kvapus...

Su tuom įžengimu autorius užbaigia kalbą su žibute. Jis apdainuoja „Aglaitę“:

Žaliuoja ir auga aglaitė jauna,
O vėjas linguoja šakas;
Ji stovi atskirta ant lauko viena,
Išskleidus žaliąsias rankas.
Tesiunta, tekaukia audra su ledais!
Ji kenčia ir mąsto giliai...
Tebeldžia perkunas, tegazdin zaibais—
Žaliūos ji kaip ruta žaliai...

Biednai, atskirtai nuo medžių draugijos aglaitėi autorius priduoja drąsą ir energiją; ji viena besiubuodama ant vėjų pagairės išmoksta kovoti su gamtos upais. Ji teip ir sako žmogui: „Ši, mokinkis nuo manęs. Gamtoje viskas kovoja už buvį. Garbė tam, kas nekrinta!...“ Myliu aš tokį balsą. Jis įpila sunkion vargdienio buseną spēką ir viltį.

Eilutės „Pavasario rytas“ yra tai gražiausi Lietuvos kaimų idilija:

Sučiuolbo, pragydo aukštai vyturiai;
Artojai jau taisos į lauką.
Siubuoja, linguoja balti debesiai,
Lyg valtis, kad Nemunu plauko.
Saulutė—močiutė pakilo aukštai...

Tas pats eilutėse „Auštant“; kur:

Jau šviečia raudoni aušros spinduliai,
Apreiškia jau dieną pilki veversiai:
Iškilę aukštai,
Jie šaukia tiktai:
—Jau švinta aušrelė, jau švinta!...

„Ant kalno dvi pušis“, „Man tinka“, „Lelija“, „Sesei lietuvaitėi“—visos tos eilutės ideališkos be idėjos. Autorius jieško prigimty ir žmonėse meilės. Meilėje tikroji jis mato žmogaus laimę ir galybę. Teip, pas jį „Dvi pušis“:

Saldžiai viena kitą bučiuoja,
Meiliai pasiduoda rankas...

Ir tada:

Nelūžta nuo audrų pikty,
Nebijo nė vėjų šaltų...

Arba tikra laimė yra tiktai tada, kada yra:

Meile, kur myli saldžiai,
Kuri nesudrumsčia ramumo širdies,
O plaukia, banguoja, lyg upė, ramiai,
Ir siulija viltį gražios ateities.

Čionai, nežiurint į poezijos lakumą ir jausmų apstumą, autorius vienok išsiduoda nepažinimu gyvenimo. Jis mena, kad tokios meilės reikia tiktai jieškoti, — ir ji atsiras. O su jaja ir laimė ateis. Jis užmiršta, kad kiek viena meilė, jeigu ji yra tikra, tai ji tokia ir yra, apie kokią jis svajoja. Kiekvienam gyvam sutvėrimui, nors ir kovojančiam už buvį, vienok tikra meilė yra gimte prigimta. Jeigu tokia meilė šėdien žmonių joje retai randama, tai ne dėl to, kad nebuvo kam apie ją svietui apdainuot, bet dėl to, kad šėdieninis žmonių gyvenimas tebėra sunkiosė ekonomiskose sąlygose. Kur žmonijos buvis sunkus, ten tikros meilės nėra ir negali būti, nes ją užmuša kova už buvį.

„Jau aušta raudona aušra“ eilutės pilnos vilties į ateinančią naują gadynę. Parafrazuodamas Puškiną autorius sako:

Užsidėgė rytas raudona ugne,
Ir gaisras pasklido plačiai...
Jau siunta „juodieji“ svečiai...
Milžino žingsniais toji aušra vis eina artyn, o
Sis svietas pasenęs
Daug amžių gyvenęs
Jau dengiasi rubu nauju!

Skaitytojas atras šiose eilutėse revoliucijinės dvasės perlą. Liudėjimas ir sielonė skamba eilutėse „Mano jaunystė“. Autorius persako vargdienio vaikinio mintis — kaip skurdžiai augo, nuskaudžiamas vyresnių ir nuskriaudžiamas vargo. Vylėsi užaugęs daug ką padaryt žmonijos labai ir savę apsišviest. Bet jo lukestis neišsipildė, nes ir:

... užaugęs neranda liuosybės,
Tik vargina svietas ir jo neteisybės,
Prisieina vien kėsti skausmai.

Tas pats aidas girdisi ir eilutėse „Noriu rašyti“. Biednas, neturi laiko mokintis, net ir laiško nėra kada parašyt.

Mamytė baras, kad rašinėju,
Kad tingiu dirbti ir dykinėju.
Ji šaukia Dievą ir šventą paną,
Ant raštų pyksta ir keistai mano...

„Skambančiose stygose“ autorius atsišaukia į muzą ir kviečia ją, kad judintų širdis vargdienių žmonių, kad keltų juose sąmonę meilės ir brolystės, kad griautų „svieto tąs melagystes“:

Skambančios stygos, neškite šviesą,
Skriskite vėjo sparnais!
Vargstančiai miniai skelbkite tiesą,
Skriskit kovot su vargais...

Daug yra* rašančių eiles, bet mažai randasi tokių atvirai išpasakojančių savo širdies jausmus, kaip p. Jovaras; tiesa, jis nelakioja po svetimus pasviečius, — jam užtenka to krašto, kuriame jis gimęs, — jis apdainuoja savo vargelius patirtus po biedno lietuvio šiaudiniu stogu. Bet tame tai ir apsireiškia dainiaus prakilnumas, kad jis randa ką apdainuot ir aplinkui savę.

Negalima sulygint p. Jovaro su rusų Kolcovu. Bet ikišiolai da tik du lietuviu netoliese Kolcovo stovi, — tai velionis Vaičaitis ir Jovaras.

Mūsų eilių rašėjams linkėtina išmukt tuodviejų vyrų eilutes iš atminties, jeigu nori lavinties tikrų eilių rašimo; šėdien pas mus eilininkystė šiurkšti ir mechaniška.

„Žibutę“ lietuvis turi sustatyt ant savo lentynų greta su „Vaičaičio eilemis“.

Kratikas.

Visi pastokim agitatoriais.

Maskolijoj viskam sugrįžus į senasias vėžes, neliko nė šešelio duotų žmonėms laisvių, valdžia sumynė visas žmonių tiesas, nors buvo tulas pažadėjusi popieriniame manifeste, gyventojai tapo pasmerkti savaliai činovnikų, šnipų ir juodašimčių, kurie gali žmogų be jokios įtarties vidurnaktyje iškratyti, apiplėšti, areštuoti, į grusti į kalėjimą neaprobežiuotam laikui, ištremti Siberijon, ir net sušaudyti ar pakarti, išgėdinti moteris ir merginas, kas atsikartoja dabar kas valanda beveik, už ką činovnikai, judošiai ir juodašimčiai nuo valdžios gauna pagyrimus ir dideles dovanas. Žmonėms nieko nelieka daugiau, kaip tiktai greitai išnaikinti tokią valdžią su šaknimis, o jos vietoje sutverti savo — žmonių valdžią, savyvaldą tokią, kaip Suvienytų Valstijų, iš kurios mes pasinaudojame.

Bet naikinti tą senąją nuožmią valdžią pirmiausiai reikia pradėti žmonių smegenyse — prote, kur toji valdžia yra išsišaknijusi ir užsilaiko, žmonės, dėl savo nesupratimo, gina tą valdžią ir palaiko, nes jie nežino geresnės valdžios, tiki, jog toji valdžia yra Dievo leista, jos reikia klausyti, išdavinėti budeliams tuos, kurie išrodo tos valdžios nuožmumą ir rodyja sutverti savo valdžią, kuri atsakytų gyvenimo reikalavimams, apgintų kiekvieną žmogų nuo visokių siurbelių.

Mēs, amerikiečiai, tame galime didelį darbą atlikti. Nėra lietuviškos šeimynos, namų, nė sodžiaus, iš kur nebutų vienos arba keletos ypatų Amerikoje. Mēs visi galime būti agitatoriais savo šeimynose, namuose (tėviškėje), savo sodžiuje, nes dabar veikientieji agitatoriai negal pasirodyti tarpe žmonių, nes juos tuojaus senosios valdžios tarnai ir judošiai nužudytų.

Daug yra lietuviškų knygelių išrodančių tą nuožmumą senosios valdžios, kurią butinai reikia išnaikyti ir jos vietoje sutverti naują — žmonių valdžią, kuri rupintusi žmonių gerove. Tulos knygelės parodo žmonių gyvenimą kitose šalyse, kur patys gyventojai savimi valdosi, tveria ir leidžia įstatymus pagal gyvenimo reikalavimus, kas mūsų žmonėms yra svarbu žinoti, idant ir jie visi pradėtų to reikalauti.

Iš tų knygelių parinkau lengviausiai suprantamas, geriausiai išaiškinančias tokius reikalavimus, kuriomis apdovanokime savo gimines ir pažįstamus Lietuvoje, o tuomi juos suvienysime mieryje, idėjuje, patrauksime prie vienodo veikimo, mislies. Iš daugelio Lietuvos šalių girdime pasiguodimus, jog ten ir ten, arba mūsų apielinkėje, žmonės yra tamsūs, šalininkai senosios valdžios. Taigi nusiųskime tokiems žemiaus paminėtas knygas, o užtikrinu, jog gavę ir perskaitę jas, pradės ir jie reikalauti geresnės valdžios, įstatymų, stengsis naikinti senąją. Pastokime tad agitatoriais tarpe savo žmonių, savo namuose (tėviškėse), sodžiuose, o atliksime darbą naudingą ir butinai reikalingą visoje Lietuvoje. Neužmirškime, jog knyga turi didesnę pajiegą negu kulka, arba nagaika. Kulka gali užmušti tironą, bet idėja, geros knygos, išnaikys tironiją.

Cia paduodu surašą knygų, kurios privalo rasti kiekvienuose namuose Lietuvoje:

1. Žmogaus ir piliečio tiesos.
2. Ypatos ir namo nepaliečiamybė.
3. Tiesų lygybė.
4. Kas tai yra politiška partija?
5. Kas tai yra konstitucija?
6. Apie žmonių atstovus.
7. Žmonių atstovų rinkimai.
8. Visuotinas, lygus, slaptas ir betarpiškas balsavimas.
9. Žmogaus tiesos.

10. Ir pasklido garsas po Lietuvą plačią.

11. Jaunumenės švietimas kitur ir pas mus.

12. Kaip valdosi amerikiečiai.

13. Holandijos ukininkai.

14. Šveicarija ir jos kalnai.

15. Kaip japonai gyvena dabar.

10. Naujoji Zelandija ir jos gyventojai.

17. Vaina arba karė.

18. Nuolatinė kariumenė ir milicija.

19. Ar gali žmonės rinkti sau kunigus?

20. Teismas (sudai) ir jo nepriklausomybė.

21. Vaikų draugas.

22. Naujas budas.

23. Pasakojimai iš prancūzų revoliucijos.

24. Kokia mums reikalinga tvarka.

25. Ko reikia valstiečiams.

Visas čia paminėtas knygas apsiimu nusiųsti į Lietuvą pagal paduodamus, aiškiai parašytus, adresus už viena doliarį, pačtu apsergėtai teip, jog kiekvienas jas gaus ištikrų, ir dovanotojui bus labai dėkingu. Lietuvoje daugelis ir norinčių negal gauti geresnių knygelių, kiti vėl netur už ką nusipirkti. Taigi visi amerikiečiai pastokime agitatoriais savo namuose ir kaimuose perminėtas knygeles, o atliksime labai svarbų darbą. Dėlei to dolerio nė viens nepavargsime.

Pinigus geriausiai yra siųsti pačtu per Money Order ant šio adreso:

P. Mikolainis,
P. O. Box 62,
New York City.

Laškai Redakcijon.

Garbus Redaktoriau!

Meldžiu paaiškint jūsų skaitytojams kaslink straipsnio, tilpusio „Vien. Liet.“ 28 N.: „Nauji įstatymai apie atėivystę“. Skirsnely 2-ame yra pasakyta: „Visi vaikai (ir mergaitės) nesukakę 16 metų pilnai, keliaujantįs pas brolius, seseris, dėdes, tetas etc., bus

grąžinami atgal su apiekunais, po kurių globa atkeliaus“.

Štai kokie yra įstatymai apie šitą dalyką:

„Act of Feb. 20, 1907 — That the following classes of alliens shall be excluded from admission into the United States: . . . all children under sixteen years of age, unaccompanied by one or both of their parents, at the discretion of the Secretary of Commerce and Labor or under such regulations as he may from time to time prescribe“ (tai yra: [t. vasario 20, 1907 — kad sekaučios atėivių kliasos turi but neįleistos į Suvienytas Valstijas: . . . visi vaikai jaunesni per 16-ka metų, važiuojantieji be tėvų ar bent vieno iš gimdytojų, sulyg Darbo ir Komercijos Sekretoriaus nuožiuros, arba sulyg tokių padavadijimų, kokius jis laiks nuo laiko išleis).

Štai kokius padavadijimus Darbo ir Komercijos Sekretorius padarė:

„Children under sixteen years of age, unaccompanied by one or both of their parents, shall not be permitted to enter the United States, if it appear, or the circumstances indicate, that they are to be placed in forced or „padrone“ servitude or in any employment unsuited to their years. . .“ (Arba: Vaikai jaunesni per 16-ka metų, su kuriais nevažiuoja tėvai ar bent viens iš gimdytojų, neprivalo but įleisti į Suvienytas Valstijas, jeigu pasirodys, ar aplinkybės nurodys, kad jie bus idėti į privertiną ar teip vadinamų „padronų“ tarnystę, arba į kitą kokį užsijėmimą jų metams netinkamą).

Tai tik tokius grąžina, kaip padavadijimuose paaiškinta: kitus gi negrąžis.

Tikiuos, jog šį paaiškinimą atspaudžisit, nes tas mūsų tautiečiams yra svarbus dalykas.

Su guodone

Immigracijos Inspektorius
Kazys Kraučunas
Ketchikan, Alaska.

Lekcija mūsų vientaučiams.

Su angliakais, kurie pametė uniją, blogai apseina.

Daugelis mūsų vientaučių dabar pjauna paselį pametimo unijos, daugelis iš jų apsuka ir spaudžia anklines kompanijos formantai ir bosai, žinodami, kad jie nepriguli prie unijos ir kad per tai negali lauktis nuo unijos užtarimo. Deles tos pačios priežasties daugelis iš jų netenka gero darbo, kuri paskui bosai atiduoda savo šalininkams.

Tai yra labai gera naujiena, nes mus labai apeina mūsų vienšėčių padėjimas. Mūsų geidžiame jiems pasisekimo. Mūsų norime, kad jie eitų pirmyn. Mūsų trokštame, kad jie visi, ką dirba kietosios anglies kasyklose, turėtų geresnius uždarius ir geresnes darbo išlygas, ir mes aiškiai suprantame, kad tik per pasistengimą gerai susiorganizuotos unijos tos išlygos bus atsiestos.

Kad mūsų vientaučiai, kurie čia gyvena, gabenasi iš Lietuvos į čia savo pačias, vaikus ir gimines, jie taip daro, nes tiki, kad jie turės vis tokius uždarius, kokius jie dabar turi, arba susilauks da didesnių. Bet jeigu jie tikrai nežinotų, už kiek laiko jų darbo valandos bus pailgintos arba jų uždariai sumažinti, arba jeigu jie nežinotų, kada jiems atsieis but be darbo kelis mėnesius eleiv streiko, kuris suėtu jų disus į šėdį padetus suėdini-mus, jie ne taip skubiūtų pasikviesti savo gimines ir draugus.

Atsiranda mainierių, ką tvirtina, užsidejimas didelių kompanijų esąs neteisingas dalykas dėl darbininkų, o tuom tarpu turi pripažinti, kad toms didelėms gerai sekasi, o toji su kuria matmeriai daugiausiai susideda — anglies savininkų organizacija, duoda darbo tuks-tančiams darbininkų.

Vieton skystis, kad neteisinaigai apsieinama, darbininkai turėtų pasekti prezidento J. Mitchellio patarimą ir su visa energija trūsti apie išstobulinimą mainierių unijos. Visi kapitalistų pinigai būtų ant niek, jei nebutų darbininkų dirbančių ir pinigai ir anglies savininkai stovėtų dyki, jei ne atsirastų mainierių noringų išimti tą anglį, kurią gamta pakavojo žmonijos pasinaudojimui.

Iš visų šios šalies dalių, kad esti metiniai darbo organizacijų mitingai, ateina raportai apie puikias pasekmes, kur darbininkai ištikimai laikosi prie unijos, prie kurios jie priguli, ir kur jie klauso savo vūšininkų ir neatsimeta nuo unijos. Iš to turėtų imti pamokinimą tie mainieriai, ir tokių yra daugelis, kurie dėlto, jog dirba po 2-3 metų kontraktu, kunį jų unijos galybė jiems išgavo nuo operatorių, tiki, jog jie gali nepaisyti apie uniją, apieisti ją ir susičėdyti kelis dolerius, kuriuos jie būtų turėję įmokėti į uniją.

Niekados šios šalies anglies kasyklų darbininkai neturėjo pagabesnės valandos apsvaryti, ką unija yra padarius, nes dabar yra ramu visuose mainių distriktuose ir daugelis dirba po kontraktu ant 2-3 metų, biznišku kontraktu su operatoriais, po tokiu kontraktu, kokio jie vieni niekad nebutų galėję įgyt be unijos pagalbos, ir kuris geriau juos sutajkė su operatoriais, negu jie pirmiau buvo.

Mūsų viengenčiai, kurie dirba kietosios anglies kasyklose, turi suprasti iš metinio raporto J. Mitchellio dabartiniam metiniam susirinkime Indianopolyje, kad daugelis mainierių tame distrikte nešpildo unijos reikalavimų. Kiekvienam distrikte skaitlius sąnarių gale metų susimązino, vietoj ką turėjo pasidauginti.

Pajieszkojimai.

Pajieszkau savo vyro, Antano Puodziukino, kuris gyveno Gektseret, Box 94, Somerset Co., Pa. (Matyt, negerą adresą ir pavardę). Leidau telegramą ir laišką, ir jokio atsakymo negavau, nors jau 4 nedėlios kaip sėdžiu kaslegarnėje su 2 vaikais. Neturiu tikioto, nė pinigų. Kas žinote, meldžiu jam apie tai greitai pranešti.

Ont Puodziukinas,
S. S. Pennsylvania,
Ellis Island, New York.

Pajieszkau savo brolio, Juozo Banavyčiaus, 5 metai kaip Amerikoje, pirma gyveno Collinsville, Ill., daugiau kaip metai neturiu jokios žinios nuo jo. Meldžiu labai širdingai, ar jis pats ar kitas prietelis duokit man žinią.

Jonas Baniaciavyčia,
Manifold Stor N 2,
Washington, Pa.

Ant pardavimo Kriaučiška Diftuvė (S Z A P A).

Geroj vietoj, darbo visados yra užtektinai. Diftuvės prekė pigi.

Priežastį pardavimo darsiznokite per laišką.

G. S. 7
44 W. Main st. Plymouth, Pa.

Gera proga.

6 karčiamos ant randos. 4 karčiamos su namais ant pardavimo.

Vieta gerai žinoma ir apsimokanti.

Darsiznokite pas
K. Kijanski, 8
114 N. Main st., Wilkes-Bare, Pa.

Nedirbk sunkiai.

Pagal mūsų suteiktą informaciją lengvai dirbdamas uždirbai lig 30 dolerių ant savaitės. Atsiusk už 2 ct. markę dėl atsakymo ir aiškų savo adresą, o mes tau suteiksime visą informaciją dykai.

M. J. Montvila & Co. 3
645 So. Canal st., Chicago, Ill.

Pigiai.

Ant pardavimo 50 egzempliorių knygų visokio skyriaus: istoriškų, dainų, psakų ir tt. Puikiai apdarytos. Priežastis pardavimo keliaujų į Lietuvą. Darsiznokit ant šio adreso:

M. Alianskas
432 Metropolitan Ave.
Brooklyn, N. Y.

Humoras.

Senuose laikuose žmonės vadino skystimą organizmo humoru, o nuo to jie manė, priguli laipsnis žmogaus proto. Ištyrę visus faktus ir mes pareiname galiausiai prie to, arba, teisingiau sakant, persitikrinkime, kad nuo gerumo, grynumo kraujo priguli humoras, arba upas; geras, grynas kraujas pagimdo gerą humorą, upą, kuomet nuo blogo kraujo gema ir blogas humoras. Bet gerumas kraujo priguli nuo gero sugromuliojimo. Žmogus, kurio sugromuliojimas yra geras, visada jausis gerai, gerame upe. Kiekvienas turėtų atminti, kad Trinerio Amerikoniskasis Eliksyras Karčiojo Vyno yra vienatinė gyduolė, kuri palaiko gromuliojimą gerame stovyje ir išvalo visą kraują. Kaip veik tik pajausi, kad tamista prapuldei savo gerą humorą, tverkis tuojau sureguliuoti savo gromuliojimo sistemą. Vartok tuojau Trinerio Amerikoniskąjį Eliksyrą Karčiojo Vyno, o tamista nusistebėsi iš jo greito persimainymo organizmo. Vartok nuo visų skilvio nesveikumą. Gaunamas aptiekose.

Jos. Triner,
799 So. Ashland ave. Chicago, Ill.

GRAMATIKA angliškos kalbos.

su ištarimu kiekvieno angliško žodžio lietuviškai, kaip tai: *beast* (byst) *žvėris*; *eight* (eit) *aštuoni*; *eye* (ai) *akis* ir t. t.

174 psl., su prisiumtumu - \$1.25.

Naujas Budas

išsimokinimo *graziiai lietuviškai rašyti*, be pagalbos mokintojaus, 24 psl., su prisiumtumu - 10 ct.

Pinigus reikia siųsti per „Money Order“ ant šio adreso:

Vaių Draugas arba kaip išmokyti skaityti ir rašyti be mokintojo. 220 abrozėlai parodo žodžius druko ir gražaus ršto. Ršto žodžių yra 285. Pysl. 64. Su prisiumtumu 15c.

P. MIKOLAINIS,
P. O. Box 62 New York City.

Lietuviškos Literatūros agentas.

Visokios lietuviškos kalboj knygų yra gaunamos pas mane; teipgi užrašinėju lietuviškus Amerikos laikraščius ir iš Lietuvos „Skardą“.

Esu „Skardo“ bei jo išleistų knygų agentu; pažiūrėjimui galima gaut 1 No. už 6 c. pašto ženkleliais.

Visados įdekitė už 2 ct. pašto ženklelį (markę) dėl atsakymo.

Lietuviai, visados kreipkitės pas savo draugą, P. J. KAILIŲ,
1515 Sheffeld st., Allegheny, Pa.